

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ અપ્પીકેશન નં. ૬૧૦૦/૨૦૦૭

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ.એસ. સુપેહિયા

=====

૧	શું સ્થાનિક અખબારોના રીપોર્ટર્સને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી છે?	હા
૨	રીપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	હા
૩	શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	ના
૪	શું આ કેસમાં ભારતીય બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલ કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગે કાયદાનો કોઈ નોંધપાત્ર પ્રશ્ન સમાયેલ છે?	ના
૫	શું સિવિલ જજને પરિપત્રિત કરવામાં આવે કે કેમ?	ના

=====

ભારતીબેન નંદકિશોર દવે

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને ૪ અન્ય

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(ઓ) નં. ૧ તરફથી શ્રી જયરાજ ચૌહાણ (૨૯૬૬)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧, ૨ તરફથી સુશ્રી વિશ્વત જાની, એજીપી

સામાવાળા(ઓ) નં. ૫ તરફથી શ્રીમતી વી.ડી. નાણાવટી (૧૨૦૬)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧, ૨, ૩, ૪, ૫ માટે ડીએસ(૬૫) દ્વારા રુલ બજાવાયેલ

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એ.એસ. સુપેહિયા

તારીખ : ૦૫/૦૪/૨૦૧૯

મૌખિક ચુકાદો

૧. યુનિવર્સિટી ગ્રાન્ટ્સ કમિશન (યુજીસી) ના તારીખ ૧૯.૧૧.૨૦૦૬ અને ૦૬.૧૧.૧૯૯૮ ના જાહેરનામાઓ તેમજ તારીખ ૨૯.૦૪.૧૯૯૯ અને ૨૬.૦૫.૧૯૯૯ ના સરકારી ઠરાવો મુજબ ૬૨ વર્ષની વયનિવૃત્તિની ઉંમરનો

લાભ ન આપીને સામાવાળા સત્તાધિકારીઓ તરફથી કરવામાં આવેલી નિષ્ક્રિયતાને પડકારતાં અરજદાર દ્વારા હાલની રિટ પિટિશન દાખલ કરવામાં આવેલ છે. સામાવાળા નં. ૪ ને તારીખ ૩૧.૦૩.૨૦૦૭ ના રોજ અરજદારને વચનિવૃત્ત કરવાનો નિર્દેશ આપતા સામાવાળા નં. ૩ દ્વારા સામાવાળા નં. ૪ ને સંબોધાયેલા તારીખ ૧૨.૦૩.૨૦૦૭ ના હુકમ/પત્રને રદબાતલ અને બાજુ પર રાખવા માટે તેમજ સામાવાળા નં. ૨ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૩૦.૦૬.૨૦૦૭ ના કચેરી હુકમને અને સામાવાળા નં. ૪ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૦૨.૦૭.૨૦૦૭ ના હુકમને પણ રદબાતલ અને બાજુ પર રાખવા માટે વધુ નિર્દેશો માંગવામાં આવ્યા છે.

૨. અરજદાર નર્સિંગ કોલેજ, સિવિલ હોસ્પિટલ કેમ્પસ, અમદાવાદ ખાતે એટલે કે સામાવાળા નં. ૪ હેઠળ લાઇબ્રેરિયન તરીકે સેવા આપી રહ્યા હતા. અરજદારનો એવો કેસ છે કે તેઓ ૫૮ વર્ષના બદલે ૬૨ વર્ષની વયે નિવૃત્ત થવા માટે હકદાર છે અને તે અનુસાર તેમણે સામાવાળા સત્તાધિકારીઓને તેમની નિવૃત્તિ વય વધારવા વિનંતી કરી હતી. અધિક નિયામકશ્રી, તબીબી સેવાઓ શિક્ષણ સંશોધન વિભાગ, ગાંધીનગરને લખાયેલી તારીખ ૨૨.૦૧.૨૦૦૭ ની રજૂઆત દ્વારા, અરજદારે સ્પેશિયલ સિવિલ અપ્લિકેશન નં. ૯૪૬/૧૯૮૯ માં પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૨૮.૦૮.૨૦૦૨ ના ચુકાદા મુજબના લાભો તેમજ યુજીસી જાહેરનામાના લાભો આપવા અને તે અનુસાર ૬૨ વર્ષની વય પ્રાપ્ત કર્યા પછી તેમને નિવૃત્ત કરવા વિનંતી કરી હતી. તારીખ ૧૨.૦૩.૨૦૦૭ ના રોજ,

અધિક નિયામકે જે કોલેજ હેઠળ અરજદાર ફરજ બજાવતા હતા તેના પ્રિન્સિપાલને તારીખ ૩૧.૦૩.૨૦૦૭ ના રોજ ૫૮ વર્ષની વયે તેમને નિવૃત્ત કરવાની જાણ કરી હતી. અરજદારનો એવો કેસ છે કે તેઓ ગુજરાત રાજ્ય, શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા જારી કરાયેલા તારીખ ૨૯.૦૪.૧૯૯૯ ના ઠરાવના લાભો મેળવવા માટે હકદાર છે.

૩. અરજદાર તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રી ચૌહાણે યુનિવર્સિટીઓમાં તેમજ સરકારી અને બિન-સરકારી કોલેજોમાં શિક્ષકો, લાઈબ્રેરિયનો અને શારીરિક શિક્ષણ કર્મચારીઓના પગાર ધોરણોના સુધારણા અંગે તેમજ તેમની વયનિવૃત્તિની ઉંમર ૬૨ વર્ષ નિર્ધારિત કરવા અંગે ગુજરાત રાજ્ય, શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા જારી કરાયેલા સદર તારીખ ૨૯.૦૪.૧૯૯૯ ના ઠરાવનો સંદર્ભ આપ્યો છે. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે અરજદાર સામાવાળા નં. ૪-કોલેજ હેઠળ સેવા આપી રહ્યા હતા જે ગુજરાત યુનિવર્સિટી- સામાવાળા નં. ૫ સાથે સંલગ્ન છે અને તેના દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે અને આમ, ઉપરોક્ત ઠરાવ અરજદારને લાગુ પડે છે અને તેથી તેઓ તેમાં પરિકલ્પિત કર્યા મુજબ ૬૨ વર્ષની વયે નિવૃત્ત થવા માટે હકદાર છે.

૩.૧ વિદ્વાન વકીલ શ્રી ચૌહાણે આવી કોલેજોનો અભ્યાસક્રમ નિર્ધારિત કરવા માટે નર્સિંગ કોલેજ, સિવિલ હોસ્પિટલ કેમ્પસ, અમદાવાદના પ્રિન્સિપાલને સંબોધીને તારીખ ૦૮.૧૧.૨૦૦૬ ના રોજ ગુજરાત યુનિવર્સિટી દ્વારા જારી કરવામાં આવેલા પરિપત્ર નં. ૪૨ તરફ આ કોર્ટનું ધ્યાન દોર્યું છે. તેમણે

યુનિવર્સિટી સાથે સંલગ્ન કોલેજોની યાદી પણ દર્શાવી છે અને તેમાં સામાવાળા નં. ૪-કોલેજનું નામ સામેલ છે.

૩.૨ વિદ્વાન વકીલ શ્રી ચૌહાણે આ કોર્ટ દ્વારા એન.સી. પટેલ વિરુદ્ધ સ્ટેટ રિપોર્ટેડ ઈન ૧૯૮૩ (૨) જી.એલ.આર. પેજ ૧૫૨૬ ના કેસમાં આપવામાં આવેલા ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે, જેમાં આ કોર્ટે ઠરાવ્યું છે કે આરોગ્ય અને પરિવાર આયોજન વિભાગ હેઠળની કોલેજોના લાઇબ્રેરિયનો પણ શિક્ષણ વિભાગ હેઠળ કામ કરતા લાઇબ્રેરિયનો જેટલા જ સમાન પગાર ધોરણ માટે હકદાર છે. તેમણે વધુમાં દર્શાવ્યું છે કે આ કોર્ટ દ્વારા સ્પેશિયલ સિવિલ અપ્લિકેશન નં. ૬૯૬૧/૧૯૮૯ માં તારીખ ૨૮.૦૮.૨૦૦૨ ના રોજ આપવામાં આવેલ ચુકાદો, જેમાં ગુજરાત મેડિકલ લાઇબ્રેરી એસોસિએશન દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી રિટ પિટિશન મંજૂર કરવામાં આવી હતી અને સામાવાળાને શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા જારી કરાયેલા ઠરાવના લાભો ગુજરાત રાજ્યની વિવિધ યુનિવર્સિટીઓ સાથે સંલગ્ન સરકારી મેડિકલ, ડેન્ટલ અને નર્સિંગ કોલેજોમાં કામ કરતા લાઇબ્રેરિયનોને આપવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે ઉપરોક્ત નિર્દેશોનું રાજ્ય સરકાર દ્વારા પાલન કરવામાં આવ્યું હતું. વધુમાં, તેમણે સ્પેશિયલ સિવિલ અપ્લિકેશન નં. ૮૭૨/૧૯૮૫ માં પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૧૮.૦૪.૧૯૮૬ ના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે, જેમાં સમાન મુદ્દા પર, આ કોર્ટે ગુજરાત યુનિવર્સિટી સાથે સંલગ્ન કોલેજો હેઠળ કામ કરતા લાઇબ્રેરિયનોને પગાર સુધારણાના લાભો મંજૂર

કર્યા છે. સદર ચુકાદાને ડિવિઝન બેંચ દ્વારા લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૭૯/૧૯૮૮ માં પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૨૩.૧૦.૧૯૮૯ ના હુકમથી બહાલી આપવામાં આવી હતી.

૩.૩ વિદ્વાન વકીલ શ્રી ચૌહાણે શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા જારી કરાયેલા તારીખ ૧૧.૦૭.૨૦૦૫ ના પત્રવ્યવહારનો સંદર્ભ આપ્યો છે જેમાં નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવ્યું છે કે ગુજરાત સરકાર હેઠળની યુનિવર્સિટીઓના કર્મચારીઓની વચનિવૃત્તિની ઉંમર શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા જારી કરાયેલા તારીખ ૨૯.૦૪.૧૯૯૯ ના સરકારી ઠરાવ મુજબ નક્કી કરવાની રહે છે.

૩.૪ શ્રી ચૌહાણ દ્વારા એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે ઉપરોક્ત ચુકાદાઓ અને રાજ્ય સરકારના ઠરાવને ધ્યાને લેતાં અરજદારને ૫૮ વર્ષની વયે નિવૃત્ત કરી શકાય નહીં.

૪. સામાવાળા-રાજ્ય તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન એજુપી શ્રી વિશ્વત જાનીએ રજૂઆત કરી છે કે પિટિશનમાં અરજ કર્યા મુજબ અરજદારને ૬૨ વર્ષની વયે નિવૃત્ત કરવાનો દાવો કરતા લાભો મેળવવા માટે તેઓ હકદાર નથી, કારણ કે આરોગ્ય વિભાગ હેઠળ કામ કરતા કર્મચારીઓ શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા ઠરાવના લાભો મેળવવા માટે હકદાર નથી. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે અરજદાર નર્સિંગ કોલેજ, સિવિલ હોસ્પિટલ કેમ્પસ, અમદાવાદ ખાતે લાઇબ્રેરિયન તરીકે કામ કરતા હતા અને તેમના કેસને શિક્ષણ વિભાગ હેઠળ કામ કરતા લાઇબ્રેરિયનોના કેસની સમકક્ષ ગણી શકાય નહીં. વધુમાં એવી રજૂઆત

કરવામાં આવી છે કે અરજદારને ‘સમાન કામ સમાન વેતન’ ના સિદ્ધાંત પર સમાન પગાર ધોરણ આપી શકાય નહીં અને કામના સ્વરૂપના કારણે તેઓ સદર સિદ્ધાંતના આધારે લાભોનો દાવો કરી શકે નહીં.

૪.૧ છેલ્લે, વિદ્વાન એજુપી શ્રી જાની દ્વારા એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે જો આ કોર્ટ એવા નિષ્કર્ષ પર પહોંચે કે અરજદારને ૬૨ વર્ષની વયે નિવૃત્ત થવાનો અધિકાર છે, તો ૫૮ થી ૬૨ વર્ષ સુધીના તેમના સમયગાળાને નોશનલ (કાલ્પનિક) ગણવામાં આવે કારણ કે ‘કામ નહીં તો વેતન નહીં’ ના સિદ્ધાંત મુજબ તેઓ પગાર મેળવવા માટે હકદાર નથી. આ કોર્ટની સમકક્ષ બેંચ દ્વારા સ્પેશિયલ સિવિલ અપિલકેશન નં. ૪૦૪૭/૧૯૯૯ માં પસાર કરાયેલા તારીખ ૧૫.૦૬.૨૦૦૬ ના ચુકાદામાં કરવામાં આવેલા અવલોકનો પર આધાર રાખવામાં આવ્યો છે. વિદ્વાન એજુપી શ્રી જાની દ્વારા વધુમાં દર્શાવવામાં આવ્યું છે કે ઉપરોક્ત ચુકાદો ડિવિઝન બેંચ દ્વારા લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૧૮૯૭/૨૦૦૭ માં તારીખ ૨૭.૦૭.૨૦૧૧ ના ચુકાદાથી બાજુ પર રાખવામાં આવ્યો છે. તેમણે રજૂઆત કરી છે કે ડિવિઝન બેંચે સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે યુનિવર્સિટીઓ સાથે સંલગ્ન કોલેજોમાં નિમણૂક પામેલા શિક્ષકો સંબંધિત યુનિવર્સિટીઝ એક્ટ અને વટહુકમ દ્વારા સંચાલિત થાય છે, જ્યારે સરકારી કોલેજોમાં કામ કરતા શિક્ષકો બોમ્બે સિવિલ સર્વિસ રૂલ્સ, ગુજરાત સિવિલ સર્વિસ (શિસ્ત અને વર્તણૂક) નિયમો, ૧૯૭૧ અને ગુજરાત સિવિલ સર્વિસ (વર્તણૂક) નિયમો, ૧૯૭૧ દ્વારા

સંચાલિત થાય છે, અને તેથી યુનિવર્સિટીઓ સાથે સંલગ્ન કોલેજોના શિક્ષકોની સમકક્ષ ગણી શકાય નહીં.

૫. સામાવાળા નં. ૫ તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલ શ્રીમતી વી.ડી. નાણાવટીએ વિદ્વાન એજુપી શ્રી જાની દ્વારા કરવામાં આવેલી દલીલોને અપનાવી છે.

૬. મેં પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી રજૂઆતો પર વિચારપૂર્વક વિચારણા કરી છે.

૭. જે હકીકતો વિવાદમાં નથી તે એ છે કે અરજદાર સામાવાળા નં. ૪-નર્સિંગ કોલેજ, સિવિલ હોસ્પિટલ કેમ્પસ, અમદાવાદ હેઠળ લાઇબ્રેરિયન તરીકે સેવા આપી રહ્યા હતા. તે ગુજરાત યુનિવર્સિટી સાથે સંલગ્ન છે. રાજ્ય સરકારના શિક્ષણ વિભાગે યુનિવર્સિટીઓમાં તેમજ સરકારી અને બિન-સરકારી કોલેજોમાં શિક્ષકો, લાઇબ્રેરિયનો અને શારીરિક શિક્ષણ કર્મચારીઓના પગાર ધોરણો/વચનિવૃત્તિની ઉંમર નિર્ધારિત કરતો તારીખ ૨૯.૦૪.૧૯૯૯ નો ઠરાવ જારી કર્યો હતો. સદર ઠરાવની પ્રસ્તાવના નીચે મુજબ વંચાય છે:

“ઠરાવ:-

આમુખમાં ક્રમ નં. ૧ પર દર્શાવેલા શિક્ષણ વિભાગના તારીખ ૭.૯.૧૯૯૮ ના સરકારી ઠરાવ દ્વારા સરકારે યુનિવર્સિટીઓ અને સરકારી તેમજ બિન-

સરકારી કોલેજોમાં શિક્ષકો, લાઇબ્રેરિયનો અને શારીરિક શિક્ષણ કર્મચારીઓના પગાર ધોરણોના સુધારણા અને ઉચ્ચ શિક્ષણમાં ધોરણોની જાળવણી માટેના અન્ય પગલાં અંગેના હુકમો જારી કર્યા છે. ભારત સરકારે આમુખમાં ક્રમ નં. ૨ સામે દર્શાવેલા તેના તારીખ ૬.૧૧.૧૯૯૮ ના પત્રો દ્વારા યોજનામાં અમુક ફેરફારો કરવાનો નિર્ણય લીધો છે.”

૮. વયનિવૃત્તિની ઉંમર નિર્ધારિત કરતી ઉપરોક્ત ઠરાવની કલમ ૩ નીચે મુજબ વંચાય છે:

“૩. વયનિવૃત્તિની ઉંમર :- સંદર્ભ હેઠળના તારીખ ૭મી સપ્ટેમ્બર, ૧૯૯૮ ના સરકારી ઠરાવ સાથે જોડાયેલા પરિશિષ્ટના ફકરા-(૧)(૬) માં દર્શાવેલ ૬૨ વર્ષની વયનિવૃત્તિની ઉંમર રજિસ્ટ્રારો, લાઇબ્રેરિયનો, શારીરિક શિક્ષણ કર્મચારીઓ, પરીક્ષા નિયામકો, મુખ્ય હિસાબી અધિકારીઓ/નાણા અધિકારીઓ અને યુનિવર્સિટીના એવા અન્ય કર્મચારીઓને પણ લાગુ પડશે, જેમને શિક્ષકોની સમકક્ષ ગણવામાં આવે છે અને જેમની વયનિવૃત્તિની ઉંમર ૫૮/૬૦ વર્ષ હતી.”

૯. એ બાબત વિવાદમાં નથી કે સામાવાળા નં. ૪ સરકારી કોલેજ છે અને તે ગુજરાત યુનિવર્સિટી સાથે પણ સંલગ્ન છે. ઉપરોક્ત ઠરાવમાં યુજીસી વિનિયમ અનુસાર યુનિવર્સિટીઓ તેમજ સરકારી અને બિન-સરકારી કોલેજો હેઠળ કામ

કરતા લાઇબ્રેરિયનોની વયનિવૃત્તિની ઉંમર ૫૮ થી વધારીને ૬૨ વર્ષ કરવામાં આવી છે. તેથી, તે અરજદારને પણ લાગુ પડશે.

૧૦. તારીખ ૧૧.૦૭.૨૦૦૫ ના પત્રવ્યવહારમાં, શિક્ષણ વિભાગે વાઈસ ચાન્સેલર, હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણને જાણ કરતી વખતે સ્પષ્ટ કર્યું છે કે શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા જારી કરાયેલો તારીખ ૨૧.૦૫.૨૦૦૫ નો પરિપત્ર, જેમાં નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું હતું કે ગુજરાત સરકાર હેઠળની યુનિવર્સિટીઓના કર્મચારીઓની વયનિવૃત્તિની ઉંમર અંગેનો પરિપત્ર તારીખ ૦૮.૦૭.૨૦૦૫ ના પરિપત્ર દ્વારા શરૂઆતથી જ રદબાતલ (વોઈડ એબ ઇનિશિયો) કરવામાં આવ્યો છે. તેથી, શિક્ષણ વિભાગ, ગુજરાત સરકાર દ્વારા જારી કરાયેલો તારીખ ૨૯.૦૪.૧૯૯૯ નો સરકારી ઠરાવ માન્ય અને અમલમાં રહે છે.

૧૧. આ કોર્ટે એન.સી. પટેલ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં રાજ્ય સરકારની એ દલીલને નકારી કાઢી છે કે મેડિકલ કોલેજો અને ફાર્મસી કોલેજ આરોગ્ય અને પરિવાર આયોજન વિભાગ હેઠળ કાર્યરત છે અને તેથી, શિક્ષણ વિભાગનો ઠરાવ આરોગ્ય અને પરિવાર આયોજન હેઠળની કોલેજોના લાઇબ્રેરિયનને લાગુ કરી શકાય નહીં. આ કોર્ટે છેક વર્ષ ૧૯૮૩ માં ઠરાવ્યું હતું કે શિક્ષણ વિભાગનો સરકારી ઠરાવ સરકારી અને બિન-સરકારી મેડિકલ કોલેજો અને ફાર્મસી કોલેજમાં કામ કરતા લાઇબ્રેરિયનોને લાગુ પડશે. સદર કેસમાં કોર્ટે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

“કેસના સંજોગોમાં, પિટિશન મંજૂર કરવી પડશે અને રુલ પૂર્ણ કરવો પડશે. આથી એવો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે શિક્ષણ વિભાગનો

ઉપરોક્ત સરકારી ઠરાવ સરકારી અને બિન-સરકારી મેડિકલ કોલેજો અને ફાર્મસી કોલેજમાં કામ કરતા લાઇબ્રેરિયનોને લાગુ કરવામાં આવશે. તે અનુસાર અરજદારો તારીખ ૧-૧-૧૯૮૩ થી રૂ. ૫૫૦-૨૫-૭૫૦-ઈબી-૩૦-૯૯૦ ના સુધારેલા પગાર ધોરણ મેળવવા માટે હકદાર છે. વાસ્તવમાં ચૂકવવામાં આવેલા પગાર અને આ ચુકાદા હેઠળ અરજદારો જે મેળવવા હકદાર છે તે વચ્ચેના તફાવતની ગણતરી આજથી ત્રણ મહિનાના સમયગાળામાં કરવામાં આવશે અને સદર રકમ ત્યારપછીના ત્રણ મહિનામાં અરજદારોને ચૂકવવામાં આવશે. સદર રકમ સામાવાળા-રાજ્ય દ્વારા ચૂકવવાપાત્ર રહેશે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ કર્યા વિના રુલ પૂર્ણ કરવામાં આવે છે.”

૧૨. ત્યારબાદ, ગુજરાત મેડિકલ લાઇબ્રેરી એસોસિએશનના કેસમાં સ્પેશિયલ સિવિલ અપિલિકેશન નં. ૬૯૬૧/૧૯૮૯ માં તારીખ ૨૮.૦૮.૨૦૦૨ ના ચુકાદા દ્વારા, કોર્ટે ફરી એકવાર પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો કે શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા જારી કરાયેલ સરકારી ઠરાવ આરોગ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ વિભાગના લાઇબ્રેરિયનોને લાગુ પડે છે.

૧૩. સ્પેશિયલ સિવિલ અપિલિકેશન નં. ૮૭૨/૧૯૮૫ માં પસાર કરવામાં આવેલા તારીખ ૧૮.૦૪.૧૯૮૬ ના ચુકાદામાં આ કોર્ટે અવલોકન કર્યું છે કે ગુજરાત યુનિવર્સિટી સાથે સંલગ્ન કોલેજો હેઠળના લાઇબ્રેરિયનો યુનિવર્સિટીઓ અને કોલેજના શિક્ષકોના તે લાઇબ્રેરિયનોના પગાર ધોરણ માટે હકદાર છે અને તેઓ

યુનિવર્સિટીની કોલેજોના શિક્ષકો સમકક્ષ સમાન વ્યવહાર માટે હકદાર છે. સદર ચુકાદાને ડિવિઝન બેંચ દ્વારા લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૭૯/૧૯૮૮ માં તારીખ ૨૩.૧૦.૧૯૮૯ ના હુકમથી બહાલી આપવામાં આવી હતી.

૧૪. એ બાબત વિવાદમાં નથી કે યુજીસીએ રજિસ્ટ્રારો, લાઇબ્રેરિયનો, શારીરિક શિક્ષણ કર્મચારીઓ, પરીક્ષા નિયામકો, મુખ્ય હિસાબી અધિકારીઓ/નાણા અધિકારીઓ અને યુનિવર્સિટીના આવા અન્ય કર્મચારીઓની વચનિવૃત્તિની ઉંમર ૬૨ વર્ષ નિર્ધારિત કરી છે. રાજ્ય સરકાર દ્વારા શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા જારી કરાયેલા તારીખ ૨૯.૦૪.૧૯૯૯ ના ઠરાવ મારફતે તેને અપનાવવામાં આવેલ છે. આમ, ઉપરોક્ત ચુકાદાઓમાં આ કોર્ટ દ્વારા સ્થાપિત કાયદા મુજબ, શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા પસાર કરાયેલો ઠરાવ આરોગ્ય વિભાગ હેઠળ કામ કરતા હાલના અરજદારને લાગુ પડતો નથી તેવું રાજ્ય સરકાર દ્વારા લેવામાં આવેલું વલણ ગેરસમજભર્યું છે. જો એવું માની લેવામાં આવે કે જે કોલેજમાં હાલના અરજદાર કામ કરતા હતા તે આરોગ્ય વિભાગ હેઠળ આવે છે, તોપણ આ કોર્ટના તે ચુકાદાઓને ધ્યાને લેતાં અરજદારના દાવાને નકારી શકાય નહીં જેમાં ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે શિક્ષણ વિભાગનો ઠરાવ આરોગ્ય વિભાગ હેઠળ કામ કરતા લાઇબ્રેરિયનોને લાગુ પડે છે, અને તેથી વચનિવૃત્તિની તારીખ ૬૨ વર્ષ તરીકે પરિકલ્પિત કરતા તારીખ ૨૯.૦૪.૧૯૯૯ ના ઠરાવના લાભો હાલના અરજદારને નકારી શકાય નહીં.

૧૫. વિદ્વાન એજીપી શ્રી જાની દ્વારા ડિવિઝન બેંચના ચુકાદા પર મૂકવામાં આવેલો આધાર તેમના બચાવમાં આવી શકે નહીં, કારણ કે ડિવિઝન બેંચ સમક્ષ તારીખ ૨૬.૦૫.૧૯૯૯ નો ઠરાવ વિચારણા હેઠળ હતો, જે સ્પષ્ટપણે જોગવાઈ કરે છે કે ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ કોલેજો અને અન્ય ડિગ્રી સ્તરની સંસ્થાઓમાં શિક્ષકો, લાઈબ્રેરિયનો, શારીરિક શિક્ષણ કર્મચારીઓના પગાર ધોરણોની સુધારણા સરકારી અને બિન-સરકારી સંસ્થાઓને લાગુ પડતી નથી. તારીખ ૨૬.૦૫.૧૯૯૯ ના ઠરાવનું અવલોકન દર્શાવે છે કે તે સરકારી કે બિન-સરકારી કોલેજોને લાગુ પડતો નથી અને તારીખ ૨૯.૦૪.૧૯૯૯ અને ૨૬.૦૫.૧૯૯૯ ના બંને ઠરાવોની વિગતો તેમજ પ્રયોજ્યતા ભિન્ન છે.

૧૬. પ્રસ્તુત કેસમાં તારીખ ૨૯.૦૪.૧૯૯૯ નો ઠરાવ યુનિવર્સિટી, સરકારી અને બિન-સરકારી કોલેજોના લાઈબ્રેરિયનો અને અન્ય વ્યક્તિઓને લાગુ કરવામાં આવ્યો છે, જ્યારે તારીખ ૨૬.૦૫.૧૯૯૯ ના ઠરાવમાં તે ગેરહાજર છે અને તારીખ ૨૬.૦૫.૧૯૯૯ ના ઠરાવના લાભો ડિગ્રી એન્જિનિયરિંગ કોલેજો અને અન્ય ડિગ્રી સ્તરની સંસ્થાઓના શિક્ષકો, લાઈબ્રેરિયનો, શારીરિક શિક્ષણ કર્મચારીઓને આપવામાં આવ્યા છે. તેથી, ડિવિઝન બેંચે તારીખ ૨૬.૦૫.૧૯૯૯ ના ઠરાવની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં લેતી વખતે એવું ઠરાવ્યું છે કે સરકારી કોલેજોમાં કામ કરતા શિક્ષકો આવા લાભો મેળવવા માટે હકદાર નથી, જે એન્જિનિયરિંગ કોલેજોને આપવામાં આવ્યા છે. આમ, લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૧૮૯૭/૨૦૦૭

માં ડિવિઝન બેંચ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૨૭.૦૭.૨૦૧૧ નો ચુકાદો હાલના કેસની હકીકતો અને ઠરાવોને લાગુ પડશે નહીં.

૧૭. ઉપરોક્ત વિશ્લેષણ અને અવલોકનોના પાયા પર, તારીખ ૧૨.૦૩.૨૦૦૭ અને ૩૦.૦૬.૨૦૦૭ ના વાદગ્રસ્ત હુકમો આથી રદબાતલ અને બાજુ પર રાખવામાં આવે છે. અરજદારની ૫૮ થી ૬૨ વર્ષની સેવાને નોશનલ (કાલ્પનિક) તરીકે ગણવામાં આવશે. જોકે, પેન્શન અને નિવૃત્તિ લાભો નોશનલ પગારના આધારે નક્કી કરવામાં આવશે અને તે મુજબ સુધારીને ચૂકવવામાં આવશે, જાણે કે અરજદાર ૬૨ વર્ષની વયે એટલે કે તારીખ ૩૧.૦૩.૨૦૧૧ ના રોજ વયનિવૃત્ત થયા હોય.

૧૮. પાછલા વેતન માટે કરવામાં આવેલી અરજનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી, તે નામંજૂર કરવામાં આવે છે, કારણ કે અરજદારને સેવામાં ચાલુ રાખતો આ કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ વચગાળાનો હુકમ ડિવિઝન બેંચ દ્વારા સિવિલ અપિલકેશન - ફોર સ્ટે નં. ૬૨૫૯/૨૦૦૭ ઈન લેટર્સ પેટન્ટ અપીલ નં. ૬૦૫/૨૦૦૭ માં તારીખ ૩૦.૦૪.૨૦૦૭ ના હુકમથી સ્થગિત કરવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ, પક્ષકારોને સાંભળ્યા પછી, ડિવિઝન બેંચે સિવિલ અપિલકેશન - ફોર સ્ટે નં. ૬૨૫૯/૨૦૦૭ માં પસાર કરેલા તારીખ ૧૧.૦૭.૨૦૦૭ ના હુકમ મારફતે વચગાળાના હુકમને બહાલી આપી હતી અને એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે અપીલની સુનાવણી થાય ત્યાં સુધી તે અમલમાં રહેશે. તારીખ ૧૧.૦૭.૨૦૦૭ નો વચગાળાનો હુકમ આખરી બન્યો હતો અને અરજદાર દ્વારા

તેને આગળ પડકારવામાં આવ્યો ન હતો. આખરે, તારીખ ૨૨.૦૨.૨૦૧૦ ના રોજ લેટર્સ પેટન્ટ અપીલનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો હતો. આમ, અરજદારને આગળ સેવા આપતાં અટકાવતા ડિવિઝન બેંચ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમને ધ્યાને લેતાં પાછલા વેતનનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે.

૧૯. અરજદારના નિવૃત્તિ લાભો પુનઃનિર્ધારિત કરવા અને અરજદારને તે મંજૂર કરવા અંગે આ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલા અવલોકનો મુજબના જરૂરી હુકમો આ હુકમની રિટ મળ્યાની તારીખથી બે મહિનાના સમયગાળામાં પસાર કરવામાં આવશે. હાલની પિટિશન તે અનુસાર મંજૂર કરવામાં આવે છે. રુલ પૂર્ણ કરવામાં આવે છે.

(એ.એસ. સુપેહિયા, ન્યાયમૂર્તિ)

બી.ડી. સોનગરા

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and

official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.